

The role of religious orientation and defense mechanisms in the use of sexual pornography

Authors

Zahra Pirbonyan, Zahra Nikmanesh^{2*}, Sana Nourimoghadam

1. مرتبه و مدرک و وابستگی سازمانی لاتین همراه با آدرس پست الکترونیکی تمامی نویسندگان

1. Zahra pirboyan . MA of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran
pirbonyan@gmail.com

2. Associate professor , , Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

ORCID: 0000-0002-3958-5689 Corresponding Author)

znikmanesh@ped.usb.ac.ir

3 Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran:

ORCID: 0000-0001-5246-5609

s.nourimoghadam@ped.usb.ac.ir

Abstract

Receive Date:
00/00/0000

Accept Date:
00/00/0000

Introduction: The widespread negative effects of sexual pornography as a growing problem in today's world have raised many questions about the factors influencing its tendency. The purpose of this study was to investigate the role of direction Religion and defense mechanisms in the use of sexual pornography in students.

Method: The method of the present study was descriptive-correlational. The statistical population was all students of Sistan and Baluchestan University. According to Morgan's table, 377 people were selected as a sample through multi-stage cluster sampling method.

Result: The results showed that there was a significant inverse relationship between the dimensions of internalized and self-accepting religious orientation and sexual pornography and there is a direct and significant relationship between underdeveloped defense mechanism and sexual pornography. Also, the results of stepwise regression showed that self-accepting religious orientation and immature defense mechanism enter the equation in the first step and explain 0.013 and 0.02% of the variance for sexual pornography, respectively ($P < 0.01$).

Discussion and conclusion: Religious affiliation, attitudes toward pornography and defense mechanisms have played a decisive role in predicting sexual pornography. Therefore, community health professionals can use religious teachings and enhanced defense mechanisms in the development of prevention and treatment programs in the field of combating sexual pornography.

Keywords

Religious Orientation, Defense Mechanisms, Sexual Pornography.

Corresponding

نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی

زهرا پیربنیان^۱، زهرا نیک منش^{۲*}، ثنا نوری مقدم^۳

۱. دکارشناسی ارشد، روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

1 pirbonyan@gmail.com

2. znikmanesh@ped.usb.ac.ir*

3. s.nourimoghadam@ped.usb.ac.ir

مقدمه:

تأثیرات منفی گسترده هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک معضل در حال رشد در دنیای امروز، پرسش‌های زیادی درباره عوامل مؤثر در گرایش به آن ایجاد کرده است. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی در گروه دانشجویان بود.

روش:

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری تمامی دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بودند تعداد ۳۷۷ نفر و از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، به عنوان نمونه انتخاب گردید. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های هرزه‌نگاری کر و همکاران (۲۰۱۳)، خودگردانی مذهبی (ریان و همکاران، ۱۹۹۳) و مکانیسم‌های دفاعی اندروز و همکاران (۱۹۹۳) استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون انجام شد.

نتایج:

یافته‌ها نشان داد بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و معنی‌دار و بین مکانیسم دفاعی رشد نیافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشد نیافته در گام اول وارد معادله شده و به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین می‌کنند ($p=0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری:

تاریخ دریافت:

۰۰۰/۰۰/۰۰

تاریخ پذیرش:

۰۰۰/۰۰/۰۰

پایبندی مذهبی، نگرش به هرزه‌نگاری و مکانیسم‌های دفاعی نقش تعیین کننده‌ای در پیش بینی میل به هرزه‌نگاری جنسی داشته است. بنابراین متخصصان سلامت جامعه می‌توانند در زمینه‌ی مقابله با هرزه‌نگاری جنسی، از آموزه‌های مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته در تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی استفاده نمایند.

کلیدواژه‌ها

جهت‌گیری مذهبی، مکانیسم‌های دفاعی، هرزه‌نگاری جنسی

پست الکترونیکی
نویسنده مسئول

znikmanesh@ped.usb.ac.ir

مقدمه

نیاز جنسی یکی از نیازهای مهم انسان است و حرکت صحیح برای ارضای آن موجب آرامش روانی فرد می‌شود [۱] و این مسئله می‌تواند در بهداشت روانی و حفظ و کیفیت زندگی فرد تاثیر بگذارد [۲]. گاهی برخی افراد از راه‌های نامناسب درصدد رفع این نیازها برمی‌آیند، یکی از راه‌های نامناسب هرزه‌نگاری جنسی است. هرزه‌نگاری جنسی به عنوان به تصویر کشیدن موضوع جنسی با هدف تحریک جنسی تعریف می‌شود. معمولاً با استفاده از مجلات، فیلم‌ها، کتاب‌ها و بازی‌های ویدیویی به اشکال مختلف ارائه می‌شود. در سناریوی فعلی، به دلیل دسترسی آسان از اینترنت، تقریباً برای تمام گروه‌های سنی به راحتی قابل دسترسی است. مطالعات نشان داده‌اند که قرار گرفتن عمدی در معرض استفاده از هرزه‌نگاری جنسی می‌تواند منجر به رفتارهای بزهکارانه، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف مواد شود (۳).

به گفته محققان تئوری شناختی اجتماعی قرار گرفتن گسترده در معرض تصاویر مستهجن جنسی در رسانه‌ها، ادراکات و الگوهای رفتاری در ارتباط با آن ممکن است افراد را ترغیب کند تا هرزه‌نگاری جنسی خود را افزایش دهند (۴). جامعه‌شناسان مدت‌هاست علاقه‌مند به درک چگونگی تأثیر دین بر هرزه‌نگاری جنسی بوده‌اند. این دانشمندان دریافته‌اند که باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بیشتری بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی دارند. همچنین آنها

دریافتند افرادی که در مناطقی که دارای دیدگاه‌های مذهبی و معنوی هستند، ممکن است رفتارهایی را که از نظر جنسی غیراخلاقی تلقی می‌شوند، تأیید نکنند و آن رفتارها را در خود کاهش دهند (۵). علاوه بر این پژوهش‌ها نشان داده‌اند که افراد مذهبی ممکن است تمایل بیشتری به تعبیر هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک عاملی که مخالف ارزش‌های مقدس دینی داشته باشند و در نتیجه، ممکن است به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک آسیب روانشناختی نگاه کنند (۶).

یکی دیگر از عواملی که با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط است مکانیسم‌های دفاعی است. مکانیسم‌های دفاعی پیش‌بینی کننده سلامت روانی، جسمی و سازگاری اجتماعی هستند و تا مدت‌های زیادی بسیاری این مکانیسم‌ها را بیماری‌زا تلقی می‌کردند. با این وجود، برخی از این مکانیسم‌ها سازنده و انطباقی و برخی دیگر مخرب و غیر انطباقی می‌باشند (۷).

استفاده افراطی و اغراق آمیز از این مکانیسم‌ها منجر به روان رنجوری و اختلالات روانی و شخصیتی در فرد می‌گردند. در کل مکانیسم‌های دفاعی شکلی از رفتار بهنجار هستند، مشروط بر اینکه در کاربرد آنها زیاده روی نشود؛ زیاده روی و تکرار مداوم آنها باعث می‌شود به عادت تبدیل شوند. عملکرد دفاعی بالغ، با استفاده از دفاع‌های انعطاف پذیر و تنظیم آن در برابر عوامل استرس‌زا بالقوه (مانند تصعید، شوخ طبعی، پیش‌بینی) مشخص می‌شود، از سوی دیگر،

بررسی قرار دادند و به این نتیجه دست یافتند که داشتن هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه-نگاری جنسی مؤثر است. آدامسکی، لوی و اسکات (۵) در پژوهش خود گزارش نمودند که باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی دارند. همچنین آنها دریافتند افرادی که در مناطقی که دارای دیدگاه‌های مذهبی و معنوی بالاتری هستند، رفتارهای جنسی غیراخلاقی کمتری از خود نشان می‌دهند. مستر باج و همکاران (۶) در پژوهش خود نشان داده‌اند که افراد مذهبی ممکن است تمایل بیشتری به تعبیر هرزه‌نگاری جنسی به‌عنوان یک عامل مخالف ارزش‌های مقدس دینی، داشته باشند. آدراس و ساهو (۳) در پژوهشی دریافتند که هرزه‌نگاری جنسی با گرایشهای مذهبی رابطه معکوس و معنی داری دارد بدین صورت که هرچه گرایشهای مذهبی بالاتر باشد هرزه‌نگاری جنسی در افراد پایین‌تر و پایبندی به عقاید دینی بالاتر است.

سیدحسینی، طبیبی، کارشکی و مدرس غروی (۱۲) در پژوهشی نشان دادند که مکانیسم‌های دفاعی ناپخته و روان‌رنجوری با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط است. خانپور، نعمتی و محمدی (۱۳) در پژوهشی نشان دادند که مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته باعث کاهش و مکانیسم‌های دفاعی رشدنیافته باعث افزایش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردند. غزالی، الکلیت و چن (۱۴) در پژوهشی نشان دادند که نوجوانانی که درگیر هرزه‌نگاری جنسی می‌شوند از مکانیسم‌های دفاعی ناسازگار استفاده می‌کنند. نتایج پژوهش دیسکرتی و اندود (۱۵) در ارتباط بین مکانیسم‌های دفاعی و هرزه‌نگاری‌های جنسی در بین مجرمان جنسی و در بررسی رابطه مضرات هرزه‌نگاری جنسی و استفاده از مکانیسم‌های دفاعی نشان داد که افراد دارای هرزه‌نگاری جنسی از مکانیسم‌های دفاعی رشدنیافته و ناسازگار استفاده می‌کنند. کونورت،

ناپخته‌ترین، عظیم‌ترین و سفت و سخت‌ترین دفاع‌ها (مانند پرخاشگری منفعل، عمل کردن، فرافکنی) توانایی واکنش سازگاران به استرس را مختل می‌کند. آنها با شکل دادن به یک بازنمایی تحریف شده از واقعیت، به بسیج منابع روانی ناکافی و تضعیف در روابط اجتماعی کمک می‌کنند. با این حال، استفاده از دفاع نابالغ ذاتا بیماری‌زا نیست. این آسیب‌پذیری بیشتر از تداوم و تسلط طولانی مدت آنها در یک فرد ناشی می‌شود. بنابراین، هنگامی که عوامل استرس‌زا مهم هستند و کنترل آنها دشوار است، می‌توان دفاع‌های نابالغ را بسیج کرد تا تا زمانی که دفاع‌های انعطاف‌پذیرتر در مرحله دوم بسیج شوند، که تا حدی تسکین موقتی را ایجاد می‌کنند (۷).

مطالعات مربوط به مکانیسم‌های دفاعی عمدتاً بر عملکردهای درون‌روانی متمرکز است و گزارش می‌نمایند که بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ارتباط وجود دارد. به طور خاص، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد و باعث افزایش آن در افرادی می‌گردد که از مکانیسم‌های دفاعی نابالغ بصورت مستمر استفاده می‌کنند (۸).

پژوهشهای مختلف نشان داده‌اند که جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط هستند. پژوهش جواهری، اسماعیلی و حاجی تبار فیروزجائی (۹) در زمینه تأثیر جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به هرزه‌نگاری جنسی نشان داد که جهت‌گیریهای مذهبی باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی در افراد می‌گردد. کلاته ساداتی، حجازی، مرادی نژاد (۱۰) در پژوهش خود دریافتند که دین-داری با رفتارهای پرخطر جنسی رابطه معکوس و معنی‌داری دارد. فقیهی مقدس، مؤمنی راد و شریفی (۱۱) تأثیر هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی را در پژوهشی مورد

گونئول، ریبیلو و کمبالیز (۷) در پژوهشی نشان دادند که استفاده افراطی و اغراق آمیز از این مکانیسم‌ها منجر به هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد و این دفاع‌های ناپخته (مانند پرخاشگری منفعل، عمل کردن، فراقکنی) توانایی واکنش سازگارانه به استرس را مختل می‌کنند و هرزه‌نگاری جنسی را در افراد افزایش می‌دهند. کاسیکا، روسی، کولازینو و همکاران (۸) در پژوهش خود گزارش نمودند که بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ارتباط وجود دارد. به طور خاص، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد و باعث افزایش آن در افرادی می‌گردد که از مکانیسم‌های دفاعی نابالغ بصورت مستمر استفاده می‌کنند

بنابراین، با توجه به شیوع بالای هرزه‌نگاری اینترنتی در سال‌های اخیر و پیامدهای منفی و مخرب آن بر بهزیستی و سلامت فردی و اجتماعی افراد جامعه، بررسی عوامل همبسته و زمینه ساز (همانند جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی) میل به هرزه‌نگاری به منظور تدوین برنامه‌های علمی و تخصصی در زمینه پیشگیری و درمان آن حائز اهمیت است. از طرف دیگر در داخل کشور پژوهش‌های بسیار اندکی در رابطه نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان انجام گرفته و تصویر واضحی از عوامل مؤثر بر میل به هرزه‌نگاری در جامعه اسلامی و ایرانی وجود ندارد. درحالی‌که به عقیده کارشناسان، ملاحظات فرهنگی جوامع در پویایی‌های فردی و اجتماعی میل به هرزه‌نگاری نقش اساسی دارند، بر این اساس این پژوهش در پی پاسخگویی به این سوال اساسی است که آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی می‌توانند استفاده از هرزه‌نگاری را پیش‌بینی نمایند؟

فرضیه‌ها یا سوال‌های پژوهش (در صورت وجود)

روش:

نوع پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد.

آزمودنی:

الف: جامعه آماری: پژوهش شامل تمام دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بود.

ب: نمونه پژوهش: برای برآورد حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد. تعداد ۴۲۰ نفر به عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب شدند که پس از حذف پرسشنامه‌های غیر معتبر، در نهایت ۳۷۷ پرسشنامه معتبر (۲۰۲ نفر پسر و ۱۷۵ نفر دختر) به دست آمد. از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد.

ابزار پژوهش:

در این پژوهش جهت جمع‌آوری اطلاعات از سه پرسشنامه استفاده شد که در ادامه به آن اشاره شده است.

پرسشنامه هرزه‌نگاری: مقیاس استفاده مشکل‌ساز از هرزه‌نگاری یک ابزار ۱۲ آیتمی است که به وسیله کرا و همکاران (۱۶) طراحی شده است. این ابزار از یک مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای [هرگز، به ندرت (۱)، گاهی اوقات (۲)، معمولاً (۳)، بیشتر اوقات (۴) و همیشه (۵)] برخوردار است. این مقیاس چهار مؤلفه دارد که عبارتند از: مشکلات روان‌شناختی و اجتماعی، تمایل شدید به استفاده، ناتوانی در کنترل و استفاده به منظور فرار یا پرهیز از هیجان‌های منفی، آلفای کرونباخ این زیر مقیاس‌ها به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۶، ۰/۷۵، ۰/۹۳ گزارش شده است [۱۷]. در ایران نیز

¹ Kor

می‌شود (۲۲)

پرسشنامه خودگردانی مذهبی SRQ_R: به منظور اندازه‌گیری جهت‌گیری مذهبی از پرسشنامه خودگردانی مذهبی [۲۳] استفاده شد. این ابزار یک پرسشنامه خودسنجی است که میزان موافقت یا مخالفت پاسخ دهنده به ۱۲ گویه که درباره جهت‌گیری مذهبی او هستند را می‌طلبد. پاسخ‌ها در دامنه‌ای ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم (نمره ۵) تا کاملاً مخالفم (نمره ۱) قرار می‌گیرد. در این پرسشنامه هر جهت‌گیری با ۶ گونه ارزیابی می‌شود. گویه‌های ۱، ۴، ۶، ۸، ۹ و ۱۱ مربوط به بعد جهت‌گیری مذهبی همانندسازی شده و گویه‌های ۲، ۳، ۵، ۷، ۱۰ و ۱۲ مربوط به بعد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده می‌باشد. بنابراین، هر آزمودنی دو نمره از این ابزار به دست می‌آورد. نمره بیشتر در هر مؤلفه به معنای جهت‌گیری بیشتر آزمودنی است.

البرزی و جوکار (۲۴) به منظور تعیین روایی این ابزار از روش‌های تحلیل عامل و روایی ملاکی استفاده کردند این محققان با تحلیل عامل اکتشافی به شیوه مؤلفه‌های اصلی و تحلیل عامل تأییدی با استفاده از روش پیشینه احتمالاً دو عامل جهت‌گیری همانندسازی شده و جهت‌گیری درون‌فکنی شده استخراج شده است. این محققان به منظور بررسی روایی ملاکی این مقیاس از پرسشنامه خودگردانی یادگیری ریان و همکاران (23) استفاده کرده‌اند که نتایج حاکی از روایی ملاکی مطلوب این ابزار است. در رابطه با پایایی این ابزار، ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی بازآزمایی محاسبه شده است که ضریب آلفای کرونباخ برای جهت‌گیری همانندسازی شده و جهت‌گیری فرافکنی شده به ترتیب برابر با ۰/۷۵ و ۰/۷۸ گزارش شده است. ضریب پایایی از آزمایشی نیز برای جهت‌گیری همانندسازی شده برابر ۰/۷۶ و برای جهت‌گیری فرافکنی شده ۰/۷۶ به دست آمده است [۴].

روایی این پرسشنامه توسط درویش ملا و نیک منش (۱۸) مورد بررسی قرار گرفت و میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به دست آمد.

پرسشنامه مکانیزم‌های دفاعی DSQ_40: آزمون سبک‌های دفاعی ۴۰ سؤالی نخستین بار توسط باند^۲ و همکاران در سال ۱۹۸۳ تهیه [۱۹] و در سال ۱۹۹۳ توسط اندروز^۳ و همکاران، نسخه جدید آن تدوین گردید که شامل ۴۰ سؤال است و ۲۰ مکانیزم دفاعی را در سه سطح رشدیافته، روان‌آزرده و رشدنیافته مورد ارزیابی قرار می‌دهد [۲۰]. مکانیزم‌های دفاعی رشدیافته عبارتند از: والایش، پیشاپیش‌نگری، شوخ-طبعی و فرونشانی. مکانیزم‌های دفاعی رشدنیافته عبارتند از: دلیل‌تراشی، فرافکنی، انکار، همه‌کار‌توانی، ناآرزنده‌سازی، گذار به عمل، بدنی‌سازی، خیال-پردازی، لایه‌سازی، پرخاشگری منفعلانه، جابه‌جایی و مجزاسازی. مکانیزم‌های دفاعی روان‌آزرده عبارتند از: دیگردوستی کاذب، تشکل واکنشی، عقلانی‌سازی و ابطال. نتایج مطالعات هنجاریابی خارجی همبستگی بین آزمون و آزمون مجدد را بین ۰/۴۶ تا ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. همچنین آلفای کرونباخ، برای سبک‌های رشدیافته، روان‌آزرده و رشدنیافته به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۵۸ و ۰/۸۰ به دست آمده است (حیدری نسب و شعیری، ۱۳۹۰) [۲۱]. بالاترین ضریب اعتبار آلفا در گروه‌های مطالعه هنجاریابی در ایران در مردان دانشجو ۰/۸۱ و پایین‌ترین آن در دختران دانش‌آموز ۰/۶۹ بوده است. ضریب آلفای کرونباخ برای سبک‌های رشدیافته، رشدنیافته و روان‌آزرده به ترتیب برابر ۰/۷۵، ۰/۷۳ و ۰/۷۴ بوده است که نشان‌دهنده اعتبار خوب آزمون است. مقیاس نمره‌گذاری به صورت لیکرت و در یک مقیاس ۹ درجه‌ای است. فرد در هر یک از مکانیزم‌ها نمره‌ای بین ۲ تا ۱۸ به دست می‌آورد. برای به دست آوردن نمره سبک‌های دفاعی میانگین نمرات فرد در مکانیزم‌های آن سبک محاسبه

² Bond

³ Andrews

شیوه اجرای پژوهش:

پس از کسب مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی دانشگاه، از گروه‌های مختلف آموزشی دانشگاه (علوم انسانی، فنی و مهندسی، علوم پایه) چند رشته‌ی تحصیلی به صورت تصادفی انتخاب شد، سپس از میان رشته‌های تحصیلی به صورت تصادفی کلاس‌های درس و در نهایت از لیست دانشجویان هر کلاس، دانشجویان به شکل تصادفی انتخاب شدند که با آگاهی از اهداف پژوهش و اعلام رضایت از شرکت در پژوهش، به تکمیل پرسشنامه مبادرت ورزیدند. همچنین طرح پژوهش در کمیته اخلاق دانشگاه سیستان و بلوچستان^۴ بررسی و مورد تایید قرار گرفت

شیوه تحلیل داده‌ها: جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد.

نتایج.

بررسی اطلاعات دموگرافیک آزمودنی‌ها نشان داد که نمونه شامل ۳۷۷ دانشجوی با گستره سنی ۱۸-۳۷ سال بودند. ۵۴/۶ درصد در گستره سنی ۱۸-۲۴ سال، ۳۳/۲ درصد در گستره سنی ۲۵-۳۱ سال، ۹/۸ درصد در گستره سنی ۳۲-۳۶ سال و ۲/۴ درصد گروه در گستره سنی ۳۷ سال و بیشتر، در تحصیلات ۷۲/۲ کارشناسی، ۱۹/۴ درصد ارشد و ۳/۴ درصد در سطح تحصیلی دکترا قرار داشتند.

برای بررسی سوال پژوهش که آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی می‌توانند استفاده از هرزه‌نگاری را پیش‌بینی کنند، از تحلیل همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. در جدول ۱ آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه به تفکیک ارائه شده است.

پیش فرضهای آماری تحلیل رگرسیون گام به گام با بررسی هم خطی چندگانه به کمک آماره تولرانس،

داده‌های پرت، نمودارهای مانده و داده‌های مفقود برقرار بود. آماره تولرانس در پیش بینی هرزه نگاری جنسی در دو گام تحلیل رگرسیون دارای ضرایب بین ۰/۹۶ تا ۱/۰ بود که حاکی از عدم هم خطی و نیز ثبات این تحلیل رگرسیون بود. همچنین، مقدار VIF برای هر متغیر در دوگام تحلیل در دامنه ۰/۳۲ تا ۰/۰۹ قرار داشت. مقدار دوربین- واتسن در پیش بینی تاب آوری برابر ۰/۸۲ بود و لذا فرض همبستگی پسماندها نیز رد شد. همچنین، روابط همبستگی بین متغیرهای پیش بین و ملاک در دو گام تحلیل کمتر از ۲/۹ بود که به معنای عدم هم خطی بین متغیرها و صحت انجام تحلیل رگرسیون گام به گام است.

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد استفاده متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	متغیر
۴/۰۷	۱۴/۰۲	جهت‌گیری مذهبی درون فکنی شده
۴/۱۷	۱۹/۷۳	جهت‌گیری مذهبی خودپذیر
۳/۸۲	۵/۷۹	استفاده از هرزه‌نگاری
۲۶/۵۰	۱۱۷/۵۰	مکانیسم دفاعی رشدنیافته
۹/۸۷	۴۳/۷۰	مکانیسم دفاعی رشدیافته
۱۰/۵۷	۴۲/۹۹	مکانیسم دفاعی نوروتیک

جدول ۲: نتایج ضریب همبستگی جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی

⁴ IR.USB.REC.1400.049

هرزه‌نگاری جنسی		متغیرها
Sig	R	
۰/۰۳	-۰/۰۱۳	درون‌فکنی شده
۰/۰۱	-۰/۳۷	خودپذیر
۰/۰۱	۰/۱۴	رشدنیافته
۰/۱۰	۰/۰۴	رشدنیافته
۰/۱۲	۰/۰۳	نوروتیک

۰/۱۴ = r^2 ، رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۰/۹۵ درصد اطمینان وجود دارد.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معنی‌داری دارند. بنابراین بین جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده ($P \leq ۰/۰۵$)، $r^2 = -۰/۱۳$ و خودپذیر ($P \leq ۰/۰۱$)، $r^2 = -۰/۳۷$ با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و معنی‌داری و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری ($P \leq ۰/۰۳$)،

جدول ۳: نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام جهت پیش‌بینی هرزه‌نگاری جنسی

Sig	t	Beta	B	R2adj	R2	R	متغیر پیش‌بین	متغیر وابسته
۰/۰۰۱	-۷/۰۱	-۰/۳۷	-۰/۳۴	۰/۱۳	۰/۱۳	۰/۳۷	جهت‌گیری مذهبی خودپذیر	هرزه‌نگاری جنسی
۰/۰۱	۲/۸۱	۰/۱۴	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۱۴	مکانیسم دفاعی رشدنیافته	

آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی قادر به پیش‌بینی رفتار هرزه‌نگاری جنسی هست؟ نتایج نشان داد که بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه مستقیم معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد که جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشدنیافته در همان گام اول وارد معادله شده و توانسته است به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین کنند. این نتایج هماهنگ با نتایج جواهری و همکاران (۹)، کلاته ساداتی و همکاران

نتایج رگرسیون گام به گام در جدول ۳ نشان داد که جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشدنیافته در همان گام اول وارد معادله شده و توانسته است به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین کنند. بنابراین جهت‌گیری مذهبی خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی ($p = -۰/۳۷$) Beta رابطه معکوس و معنی‌داری و مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی ($p = ۰/۱۴$) Beta رابطه مثبت و معنی‌دار داشت.

بحث و نتیجه‌گیری.

ما در این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال بودیم که

پژوهشی نوجوانان درگیر هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ناسازگار، کدیسکرتی و اندود (۱۹) در ارتباط بین مکانیسم‌های دفاعی و هرزه‌نگاری‌های جنسی در بین مجرمان جنسی، کونورت و همکاران (۷) در پژوهش استفاده افراطی و اغراق آمیز از مکانیسم‌های دفاعی در ارتباط با هرزه‌نگاری جنسی و کاسیکا و همکاران (۸) در پژوهش ارتباط بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی دریافتند که، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد.

در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود که پای بندی مذهبی می‌تواند به وسیله تأکید بر استانداردهای اخلاقی خاص، درونی سازی معیارهای رفتاری مورد تأیید جامعه مذهبی، انگیزش دادن به افراد برای خوب بودن، بهره برداری از قدرت بازدارنده‌ی احساس گناه، مرتبط کردن افراد مذهبی با شبکه‌ی باثباتی از روابط اجتماعی با دیگر همکیشان، توانمندسازی شخصیت، پرورش خودانتقادی و خودبازبینی و ایجاد نگرش که همه رفتارهای خوب و بد انسان مورد مشاهده و ثبت و ضبط است، هرزه‌نگاری جنسی را کاهش و خودکنترلی را افزایش دهد. بدین ترتیب چنانچه فرد کار نادرستی انجام دهد و یا انگیزشی برای آن کار در خود احساس کند به واسطه‌ی این ادارک که خداوند می‌تواند رفتار او را ببیند در خلوت شخصی خود نیز احساسات منفی درباره رفتار خود تجربه می‌کند و به واریسی و کنترل رفتارهای خود مطابق با معیارهای اخلاقی ارائه شده توسط مذهب ادامه میدهد. همچنین وقتی یک رفتار متعارض با آموزه‌های مذهبی اتفاق افتد احساس گناه می‌تواند فرد را از ادامه آن رفتار نامطلوب باز دارد. مذهب همچنین افراد را به انجام رفتارهای مذهبی (مانند

(۱۰)، فقیه‌ی مقدس و همکاران (۱۱)، آدامسکی و همکاران (۵)، مستر باچ و همکاران (۶)، آدراس و ساهو (۳)، سیدحسینی و همکاران (۱۵)، خانپور و همکاران (۱۶)، غزالی و همکاران (۱۷)، کدیسکرتی و اندود (۱۹)، کونورت و همکاران (۷) و کاسیکا و همکاران (۸) می‌باشد.

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط هستند. مثلاً پژوهش جواهری و همکاران (۹) در زمینه تأثیر جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به هرزه‌نگاری جنسی کلاته ساداتی و همکاران (۱۰) در پژوهش رابطه دین‌داری با رفتارهای پرخطر جنسی و فقیه‌ی مقدس و همکاران (۱۱) تأثیر هویت دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی به این نتیجه دست یافتند که داشتن هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی مؤثر است. آدامسکی و همکاران (۵) در پژوهش باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی، مستر باچ و همکاران (۶) در پژوهش هرزه‌نگاری جنسی به‌عنوان یک عامل مخالف ارزش‌های مقدس دینی و آدراس و ساهو (۳) در پژوهش هرزه‌نگاری جنسی با گرایش‌های مذهبی دریافتند که گرایش‌های مذهبی باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد.

سیدحسینی و همکاران (۱۵) در پژوهش مکانیسم‌های دفاعی ناپخته و روان‌رنجوری با هرزه‌نگاری جنسی، خانپور و همکاران (۱۶) در پژوهش مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته و مکانیسم‌های دفاعی رشدنیافته در ارتباط با هرزه‌نگاری جنسی دریافتند که مکانیسم‌های دفاعی پخته باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ناپخته باعث افزایش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردند. غزالی و همکاران (۱۷) در

داشته باشد. پیشنهاد می‌شود متخصصان در کار با مراجعان درگیر در هرزه‌نگاری جنسی مشکل‌ساز میزان پایبندی مذهبی، نگرش به هرزه‌نگاری و مکانیسم‌های دفاعی آن‌ها را مورد سنجش قرار دهند تا تصویر واضح‌تری از عوامل سوق‌دهنده آن‌ها به سمت هرزه‌نگاری در اختیار داشته باشند. همچنین پیشنهاد می‌شود در تدوین برنامه‌های آموزشی پیشگیرانه و نیز مداخلات درمانی از آموزه‌های مذهبی و اخلاقی برای آگاهی‌رساندن به افراد و استفاده از مکانیسم‌های دفاعی مناسب و سازگارانه در این زمینه و نیز اصلاح نگرش آن‌ها نسبت به هرزه‌نگاری جنسی استفاده شود. تولید برنامه‌های آموزشی متنوع در قالب جلسات گروهی، کتاب، مجله، نمایش و فیلم با محتوای مذهبی و آموزش چگونگی استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته نیز می‌تواند برای تأثیرگذاری بر نگرش‌های افراد جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان نسبت به هرزه‌نگاری جنسی مؤثر باشد.

سپاسگزاری:

از کلیه دانشجویانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، کمال تشکر را داریم

منابع:

- ۱- پورجعفری، محبوبه. «نقش کارکردهای خانواده، احساس تنهایی و مهارت ارتباطی در پیش‌بنی اعتیاد به هرزه‌نگاری در بین دانشجویان»: فصلنامه ایده‌های نوین روانشناسی، دوره ۸ شماره ۱۲، بهار ۱۴۰۰: ۱۱-۱.
- ۲- امیرفخرایی، آریتا. «اثر بخشی مقدماتی درمان شناختی رفتاری بر اختلال نعوذ جنسی بر شدت علائم روانشناختی همبود: پژوهش مورد منفرد». دو فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت، دوره ۱۶ شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷: ۱۷-۲۸.
- 3- Adarsh, H. Sahoo, S. (2023). Pornography and Its Impact on Adolescent/Teenage Sexuality. *Journal of Psychosexual Health*, 5(1), 35-39
- 4- Zillmann D, Bryant J, ed. *Pornography*

نماز، دعا، خواندن کتاب‌های مذهبی و شرکت در اجتماعات مذهبی) تشویق می‌کند که به آنان در زمان وسوسه شدن کمک می‌کند. تسلط این راهبرد خودکنترلی می‌تواند فرد را از انجام رفتارهایی همانند هرزه‌نگاری جنسی و انجام رفتارهایی که به لحاظ مذهبی نادرست هستند محافظت نماید.

از دیگر سو مکانیسم‌های دفاعی را می‌توان یکی از شاخص‌های ذهنی مرتبط با سلامت روانی در نظر گرفت و افرادی که سعی دارند نگاه واقع‌بینانه‌ای داشته باشند از مکانیسم‌های دفاعی سازگارانه‌ای استفاده نموده و این امر باعث افزایش احساس تسلط و کنترل بیشتر در زندگی‌شان می‌گردد. بنابراین استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته یکی از روش‌هایی است که باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی و آسیب‌های آن می‌گردد. استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشدنیافته و نوروتیک سبب جدایی فرد از واقعیت و نزدیک شدن به بیماری‌های روانی و رفتارهایی نامناسب از قبیل هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد.

محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهش:

نمونه‌ی مورد مطالعه محدود به دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بوده است، بنابراین با توجه به تفاوت‌های جنسیتی و اجتماعی در بین گروه‌های جمعیتی در سطح جامعه، بهتر است در تعمیم نتایج از نمونه به گروه‌های جمعیتی دیگر احتیاط شود.

بنابراین، پیشنهاد می‌شود پژوهش مشابه بر روی دانشجویان سایر دانشگاه‌های کشور انجام گیرد تا امکان بررسی مقایسه‌ای نتایج فراهم گردد.

همچنین، یافته‌های حاصل از این پژوهش می‌تواند تلویحات مهمی در راستای تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی در زمینه هرزه‌نگاری جنسی

۱۳۹۸: ۱-۸.

۱۳- خانی‌پور، حمید؛ نعمتی، مهسا؛ محمدی، علی. «مقایسه خودآسیب‌رسانی و مکانیسم‌های دفاعی در افراد با اختلال هویت جنسی قبل و بعد از عمل جراحی تغییر جنسیت»: مجله روانشناسی بالینی، دوره ۹ شماره ۴ شماره ۳۶ پیاپی، زمستان ۱۳۹۶: ۳۲-۲۳.

14- Ghazali SR, Elklit A, Chen YY. Coping Style and Defence Mechanisms among Traumatized and Non-Traumatized Adolescents in Malaysia. *International Journal of Current Research and Review*. 2021; 13(4),63-68. DOI: <http://dx.doi.org/10.31782/IJCRR.2021.SP121>

15- Alcina J, S Barros, Stefania P. Teche, Carolina Padoan, Pricilla Laskoski, Simone Hauck and Claudio L. Eizirik *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online* . September 2020; 48 (3) 302-314; DOI: <https://doi.org/10.29158/JAAPL.003925-20>

16- Kor A, Fogel Y A, Reid R. C & Potenza M N. should hypersexual disorder be classified as an addiction? *Sexual Addiction & Compulsivity*. 2013; 20:27-47.

17- Dekeseredy WS, Carlson Endowed A. D. Understanding the Harms of Pornography: The Contributions of Social Scientific Knowledge. Prepared for Culture Reframed. 2020. ۱۵-۱۱; DOI: 10.13140/RG.2.2.16226.68807

18- Darvish Molla, M. Nikmanesh , Z. Psychometric Properties of the Persian Version of Problematic Pornography Use Scale (Pornography Addiction). *Psychological Models and Methods* :2017. 8 (27): 49-63.

19- Bond M, Gardner St. Ch J, Sigal, JJ. Empirical Study of Self-rated Defense Styles. *Archive General Psychiatry*. 1983; Vol. 40:333-338.

20- Andrews, G, Singh, M, Bond Michael. The Defense Style Questionnaire. *Journal of Nervous and Mental Disorder*. 1993; Vol.18 No. 1: 246-256.

۲۱- حیدری نسب، لیلا؛ شعیری، محمد رضا. «ساخت عاملی پرسشنامه سبک‌های دفاعی (DSQ-40) در نمونه‌های

[Internet]. 1st Ed. Routledge; 2012 [cited 2022 Sep26]. <https://www.taylorfrancis.com/books/9781136461187>. Accessed January 24, 2023.

5- Adamczyk, A. Liu , Y, H. Scott, J. Understanding the role of religion in shaping cross-national and domestic attitudes and interest in abortion, homosexuality, and pornography using traditional and google search data. *Social Science Research*, 2021;100, 1-10

6- Mestre-Bach, G. Blycker, G, R., Chiclana Actis, C. Brand, M. Potenza, M N. Religion, Morality, Ethics, and Problematic Pornography Use. *SEX & ADDICTION (G MESTRE-BACH AND G BLYCKER, SECTION EDITORS)*, 2021; *SEX & ADDICTION (G MESTRE-BACH AND G BLYCKER, SECTION EDITORS)*

7- Gouvernet , B. Guénolé, N. Rebelo, T. Combaluzie, S. Defensive styles and sexual motives. *Sexologies*, 2020;29(4), 93-102

8- Ciocca, G ; Rossi, R; Collazzoni, A; Gorea, F; Vallaj, B; Stratta, P, et al. The impact of attachment styles and defense mechanisms on psychological distress in a non-clinical young adult sample: A path analysis, *Journal of Affective Disorders*,2020, 273, 384-390

۹- جواهری، غلامرضا؛ اسماعیلی، مهدی؛ حاجی تبار، فیروزجائی حسن. «هرزه‌نگاری سایبری: از مبانی نظری تا الگوهای واکنش کیفی». پژوهش حقوق کیفی، دوره ۸ شماره ۳۰، بهار ۱۳۹۹: ۲۰۰-۱۷۳.

۱۰- کلاته ساداتی، احمد؛ حجازی، حمید؛ مرادی نژاد، الهام. «رابطه بین دینداری و رفتار پرخطر در زندگی مجردی: مطالعه پیمایشی زنان شهر یزد ۱۳۹۷»: زن در توسعه و سیاست، دوره ۱۷ شماره ۱، بهار ۱۳۹۸: ۴۲-۲۷.

۱۱- فقیهی مقدس، نفیسه؛ مؤمنی راد، فهیمه؛ شریفی، سعید. «ارائه مدل رفتار منحرفانه جنسی نوجوانان دختر: تأملی بر رویکرد زمینه‌ای»: زن در توسعه و سیاست، دوره ۱۷ شماره ۱، بهار ۱۳۹۸: ۷۱-۹۵.

۱۲- سیدحسینی، افسانه سادات؛ طبیبی، زهرا؛ کارشکی، حسین؛ مدرس غروی، مرتضی. «به کارگیری تحلیل مسیر در تعیین رابطه سبک‌های دل بستگی با شدت علائم یائسگی: بررسی نقش میانجی‌گری احساس گناه جنسی و مکانیسم‌های دفاعی». مجله مطالعات ناتوانی، دوره ۹ شماره ۱، بهار

غیربالینی ایرانی»: پژوهش‌های نوین روانشناختی، دوره ۶ شماره ۲۱، زمستان ۱۳۹۰: ۷۷-۹۸.

۲۲- فتحی آشتیانی، علی؛ داستانی، محبوبه. «آزمون‌های روانشناختی: ارزشیابی شخصیت و سلامت روان». تهران، ناشر: بعثت. ۱۳۸۹.

23- Ryan R M, Rigby S, & King K. Two types of religious internalization and their relations to religious orientations and mental health, *Journal of Personality and Social Psychology*. 1993 ؛ 65:586-596

۲۴- البرزی، محبوبه؛ جوکار، بهرام. «مقایسه خودگردانی مذهبی دانش‌آموزان مدارس تیزهوش با دانش‌آموزان مدارس عادی در شهرستان شیراز»: مطالعات روانشناختی، دوره اول شماره ۲ و ۳، بهار و تابستان ۱۳۸۴: ۸۳-۹۴.

زودآیند ویرایش نشده